

ETNOMETODOLOGIJA

Harold Garfinkel

- Metode koje ljudi koriste u dnevnim situacijama

Proučavanje:

'Cjeline uobičajenog znanja, procedura i razmatranja pomoću kojih pojedinac stvara smisao, analizira svoju orijentaciju i djeluje u okviru okolnosti u kojima se i sam nalazi'

Glavni interes, pokazati da je *'Društvo, tekuće praktično ostvarenje racionalnih pojedinaca'*

Osnovica etnometodologije:

- u specifičnim proučavanjima,
- a ne u općim teorijskim ili programatskim postavkama

Najvažnija podgrana:

Konverzacijska analiza

- opis i objašnjenje kompetencija koje govornici upotrebljavaju
- i na koje se oslanjaju participirajući u smišljeno socijalno organiziranoj interakciji
- Utvđuje red i pravilnosti, nastale i uočene u međusobnim interakcijama

Analiza izvedbe *hodanja*

‘usklađeno postignuće članova zajednice’

- ‘strategije hodanja’
- izbjegavanje sudaranja u hodu, ...
- hod u grupi = poštivanje zajedničkih obrazaca, ...
- pojedinačna šetnja, ...

Telefonski razgovori

- Proučavanje pretpostavljene načine organiziranja razgovora
  - fokus na odnos između izgovorenih fraza a ne između aktera

George Psathas proučava orijentacijske mapu

... metode praktičnog rezoniranja koje akteri koriste kako bi otkrili značenja

- metodično uređena mapa čini ju korisnim i interpretabilnim sredstvom snalaženja u nepoznatom prostoru

- tko je iscrtao kartu učinio je tek dio posla, sve ostalo je na korisniku

- služi korisnicima kako bi pronašli konačni cilj

-interpretacija oznaka na papiru kao da je riječ o stvarnom svijetu

- Eksperimenti prekida: služe da bi se prikazala osnovna načela neprekidnog tijeka konstrukcije stvarnosti
    - akteri u najvećem broju slučajeva nesvjesni tog procesa
    - cilj prekida promatranje procesa kroz koji se stvarnost iznova konstruira ili rekonstruira
  - Garfinkel, socijalni eksperiment: *rekao studentima da kod kuće glume podstanare* =
Bilježe reakcije: iznenađenje, uvrijeđenost, ljutnja, optužbe ...
-

5 osnovnih pogleda na prirodu socijalne stvarnosti –

- *Stvarnost kao refleksivna djelatnost:*
  - svi smo uključeni u procese stvarnosti, ali smo ih rijetko svjesni jer izvire iz nas samih

- *Stvarnost kao koherentna cjelina znanja:*
  - ljudi u svakodnevnim životima ali i sociolozi koji proučavaju organiziraju stvarnost kao koherentnu cjelinu

- *Stvarnost kao interaktivna djelatnost: ovisi o neprekdnom tijeku recipročnih interakcija*

- *Fragilnost*: stvarnost čine osjetljive tvorbe koje se mogu destabilizirati
  - etnometodologijski interes za prekidima, cilj: proučiti način novog uspostavljanja redovitog tijeka i cjelovite strukture

- *Permeabilnost* (propusnost)

- svakodnevno se krećemo između različitih stvarnosti od kuće do škole, do faksa, radnog mjesta

Neki osnovni koncepti:

- *Prikazivanje*: proces kojim ljudi stvaraju smisao svijetu - načini na koji akteri uobličuju, opisuju, tipiziraju, analiziraju, kritiziraju i idealiziraju

- *Indeksnost*: izgovorena rečenica u različitim okolnostima ima različito značenje
  - svi opisi trebaju biti intepretirani u okvirima osobnog konteksta
  - postavljanje na akterovo mjesto kako bi se postiglo razumijevanje

- *I tako dalje...*: sve situacije uključuju nekompletne aspekte koje sudionici moraju popuniti,

- tijekom svake aktivnosti prikupljamo nove informacije – nužnost propitivanja nejasnoća

- *Dokumentarna metoda*: identifikacija onog prikrivenog obrasca
  - iza serija pojavnosti, u kojoj se svaka pojava odnosi na taj isti obrazac,
  - predstavlja njegov izraz ili dokumentira neki prikriveni obrazac

- *Prirodni jezik*: omogućuje ljudima da govore, čuju i svjedoče o objektivnoj proizvodnji i razvoju društvenog života
  - odnosi se na osnovne strukture interakcije: govornik ↔ slušatelj;
  - potencijal koji akteri koriste u kreaciji socijalnog života

KRITIKA TRADICIONALNE SOCIOLOGIJE

S obzirom da je ideja refeleksivnosti ključna za etnometodologiju: akteri su samosvjesne ličnosti, a ne tek *članovi* ili *entiteti* društvene stvarnosti

- sociolozi bi morali biti dovoljno samokritični prema svojim aktivnostima

- sociolozi bi morali biti dovoljno samokritični prema svojim aktivnostima

- a ne nametati osjećaja socijalne stvarnosti socijalnom svijetu

- Sociologija nije dovoljno samokritična i iskrena prema svijetu koji bi morao biti krajnji izvor znanja

- Tradicionalna sociologija uvjerenje u potpunu ispravnost vlastitih polazišta
  - sociolozi ne dijele istu stvarnost sa onima koje proučavaju

- takav koncept iskrivljuje socijalni svijet, razbija njegovu prirodnu mrežu i tijek
  - statistika ne može prenijeti svu finoću i eleganciju socijalnog svijeta
  - tehnika kodiranja prijenosa ljudskih aktivnosti u njihove unaprijed stvorene kategorije

- bez oklijevanja se prihvaćaju odgovori ispitanika umjesto da fenomene sami proučavaju
- opis situacije, zauzima mjesto samoj situaciji
- proučavanju socijalizacije ne pristupa se kao procesu već kao seriji apstraktnih stupnjeva koji se mogu generalizirati iz procesa

- *socijalizacija kao prisvajanje interakcijskih kompetencija / etnometodolog mora proučavati kako se te kompetencije usvajaju i koriste u svakodnevnim stvarnostima*
- *‘Serija studija u kojemu ‘kompletni’ odrasli uče ‘nekompletnu’ djecu načinu ponašanja u društvu’*
  - a riječ je zapravo o interakciji, dvosmjernom procesu

- načini uporabe pravila su pravi predmet sociologijskih istraživanja, a ne sama pravila
- etnometolog nije zainteresiran za objašnjenje uzročno ponavljajućih akcija koje može analizirati i sam akter,

već za proučavanje načina na koji članovi društva:

- vide, opisuju, objašnjavaju poredak svijeta u kojem žive

- Društveni poredak nije realitet po sebi već postignuće socijalnih aktera
- Sociologija vidi aktere kao entitete ograničene socijalnim silama, koji nisu u stanju neovisno prosuđivati i pokretati neovisne akcije
- Etnometodologija prihvaća da su akteri sposobni za kompleksne prosudbe i tu činjenicu stavlja u središte proučavanja

